

PS-I.431.1.3.2012.AKra

Gorzów Wlkp., 24 maja 2012r.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2011, Nr 149, poz. 887 z późn. zm) Zespół kontrolny w składzie:

- Agnieszka Kraska – Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 58-1/2012 z dnia 2 marca 2012r. – przewodnicząca Zespołu kontrolnego;
- Elżbieta Szwonka - Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 58-1/2012 z dnia 2 marca 2012r. – członek Zespołu kontrolnego

przeprowadził w dniu 8 marca 2012 roku kontrolę problemową w w placówce opiekuńczo – wychowawczej:

pn. Powiatowy Dom Dziecka w Lubsku ul. Dąbrowskiego 6

Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

Kontrolę przeprowadzono w obecności p. Wioletty Kuźmińskiej - dyrektora placówki.

Zakresem kontroli objęto sposób zapewnienia dostępu do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych stosownych do wskazań dla dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Ocenie poddano następujące zagadnienia:

1. zgodność kwalifikacji kadry wychowawców, psychologa, pedagoga lub osoby prowadzącej terapię zatrudnionej w placówce
2. sposób zapewnienia opieki w trakcie zajęć wychowawczych i specjalistycznych;
3. diagnoza psychofizyczna dziecka;
4. plan pomocy dziecku (sporządzenie i modyfikowanie);
5. karty pobytu wychowanka;
6. Zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka;

7. oddziaływania specjalistyczne (karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga lub osobę prowadzącą terapię, zawierającej opis przebiegu zajęć; arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych).

Podczas czynności kontrolnych dokonano analizy dokumentacji wychowanków, dokumentacji prowadzonej przez psychologa oraz kwalifikacji kadry pedagogicznej zatrudnionej w placówce.

Powiatowy Dom Dziecka w Lubsku posiada 26 miejsc dla wychowanków, w tym 20 socjalizacyjnych i 6 interwencyjnych; w dniu 31.12.2011r. w placówce przybywało 30 dzieci, z tego 23 posiadało opinie i orzeczenia Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, wraz z zaleceniami do różnego rodzaju oddziaływań specjalistycznych (z tego 14 posiadało orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, 9 opinie o konieczności podjęcia oddziaływań psychologicznych, pedagogicznych lub socjoterapeutycznych), co stanowi 77 % ogółu wychowanków. Siedmiu wychowanków zostało zgłoszonych i oczekiwało na przeprowadzenie tych badań lub wydanie ww. opinii.

Ustalenia z kontroli zostały przedstawione w projekcie wystąpienia pokontrolnego z dnia 30 kwietnia br., przyjętego przez dyrektora placówki w dniu 10 maja br., do których Dyrektor jednostki kontrolowanej nie wniosła zastrzeżeń.

Ocena skontrolowanej działalności

1. Zatrudnienie kadry

W celu zbadania zgodności zatrudnienia kadry wychowawców, psychologa, pedagoga z wymogami określonymi w przepisach prawa skontrolowano 5 teczek akt osobowych, w tym 4 wychowawców i 1 psychologa.

Jak ustalono w toku kontroli do 30.06.2011r. placówka zatrudniała pedagoga. Na dzień kontroli pedagog nie był zatrudniony. Dyrektor poinformował, że planowane jest zatrudnienie pedagoga w wymiarze ½ etatu od 01.04.2012r.

Placówka zatrudniała w dniu kontroli 13 wychowawców, w tym 11 na pełny etat i 2 na połowie etatu. W jednym przypadku kwalifikacje wychowawcy odbiegają od zapisów 2rt. 98 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Dotyczy to wychowawcy zatrudnionego na ½ etatu. W związku z tym, przyjęto do protokołu wyjaśnienia Dyrektora, z których wynika, że pracownik ten aktualnie jest w trakcie uzupełniania kwalifikacji

(odbywa studia podyplomowe z zakresu socjoterapii). Wyjaśnienia te zostają przyjęte, jednak faktem jest, że placówka nie spełnia wymogu zatrudniania osób z kwalifikacjami.

Pozostali wychowawcy i psycholog spełniają wymagania kwalifikacyjne określone w przepisach.

W toku kontroli poddano analizie grafik dyżurów wychowawców, celem ustalenia sposobu zapewnienia opieki podczas zajęć wychowawczych i specjalistycznych w proporcji odpowiedniej do liczby dzieci. Opieka nad dziećmi w placówce zorganizowana jest w dwóch grupach wychowawczych, grupa I – 10 dzieci, grupa II – 19 dzieci. Z analizy wynika, że w większości czasu pracy podczas zajęć wychowawczych z dziećmi w obu grupach pracuje po dwóch wychowawców, tj. łącznie 4 na placówkę. Przez 15 dni marca br. średnio 2 godziny w ciągu dnia opieka jest zapewniona przez 2 wychowawców, co pozostaje w sprzeczności z § 25 rozporządzenia w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych. W celu wyjaśnienia tego faktu, przyjęto do protokołu wyjaśnienia Dyrektora jednostki. Z wyjaśnień wynika, że we wskazanych dniach i godzinach opiekę w placówce sprawował dyrektor; stan ten spowodowany był urlopem dwóch pracowników. W związku z tym sposób zapewnienia opieki nad wychowankami jest zgodny z przepisami prawa.

Analiza prowadzonej dokumentacji psychologa pokazuje, że w grupowych zajęciach specjalistycznych liczba dzieci nie przekraczała 6, co jest zgodne z przepisami prawa.

Stwierdzono istotne uchybienia w zakresie kwalifikacji wychowawcy.

2. Diagnoza psychofizyczna dziecka

W trakcie kontroli dokonano analizy dokumentacji wychowanków dotyczącej sporządzenia diagnozy psychofizycznej dziecka. Z ustaleń wynika, że diagnozę, o której mowa w § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, ma sporządzoną 2 dzieci, co stanowi 10% wychowanków, spośród 23 posiadających wskazania do terapii, co stanowi uchybienie.

Biorąc pod uwagę fakt, że ww. wymóg obowiązuje od stycznia br. – diagnozę sporządzono dla zbyt małej liczby dzieci. W toku kontroli przyjęto do protokołu wyjaśnienie dyrektora, z którego wynika, że w pierwszej kolejności sporządzono diagnozy dla wychowanków przyjętych w grudniu 2011r., a dla pozostałych wychowanków diagnozy sporządzane są systematycznie.

W jednej diagnozie zawarto wskazania do oddziaływań wychowawczych, korekcyjno – kompensacyjnych, i terapeutycznych. W drugiej diagnozie nie wpisano zaleceń do dalszej pracy pedagogicznej z uwagi na fakt oczekiwania na badania w Poradni Psychologiczno-

Pedagogicznej. Dyrektor placówki oświadczyła, że diagnoza zostanie uzupełniona o wskazania dotyczącej pracy pedagogicznej po uzyskaniu wyników badań z Poradni.

Diagnozy opracowane dla wychowanków zostały oparte o arkusze badań i obserwacji. Wskazania do terapii z obu diagnoz są realizowane: w pierwszym przypadku dziecko uczestniczy w zajęciach z oligofrenopedagogiem na terenie szkoły, do której uczęszcza oraz w zajęciach grupowych z psychologiem na terenie placówki; w drugim przypadku realizowana jest terapia tylko w zakresie oddziaływań psychologicznych na terenie placówki, z uwagi na brak opinii, o której mowa powyżej.

W związku z powyższym stwierdzono uchybienia w zakresie liczby diagnoz sporządzonych dla wychowanków do dnia kontroli.

3. Plan pomocy dziecku

Spośród wychowanków ze wskazaniami do terapii wszyscy posiadają indywidualny plan pracy lub plan pomocy dziecku. Plany te są modyfikowane zgodnie z przepisami prawa, tj. nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Obecnie w dokumentacji dzieci znajdują się zarówno indywidualne plany pracy, jak i plany pomocy dziecku. Sytuacja ta wynika ze zmiany przepisów prawa – od stycznia br. wprowadzono obowiązek opracowywania planów pomocy dziecku. Dla części wychowanków, którym modyfikacji planu dokonywano w 2012 roku sporządzono plan na nowych zasadach.

Losowo wybrana dokumentacja wychowanków posiadających wskazania do terapii wskazuje, że brak jest uchybień w tym zakresie.

W toku analizy stwierdzono, że plany skonstruowane są zgodnie z przepisami prawa, jednak 2 spośród 5 planów nie zawierają opisu działań koniecznych do podjęcia. Działania te wynikają ze wskazań do terapii i zawarte są w stosownych dokumentach, a dokumentacja potwierdza, że dzieci te odbywają wymaganą terapię poza placówką. W celu wyjaśnienia tego faktu, przyjęto do protokołu wyjaśnienia Dyrektora jednostki. Z wyjaśnień wynika, że oddziaływania terapeutyczne, którymi objęci są wychowankowie, zostaną naniesione do planów pomocy dzieci.

Stwierdzono istotne uchybienia w realizacji zadania, polegające na pomijaniu zapisów dotyczących planowania działań terapeutycznych dla wychowanka.

4. Karty pobytu wychowanka

Jak ustalono podczas kontroli, wszystkie dzieci miały prowadzone karty pobytu w okresie od stycznia do marca 2011 roku oraz od stycznia br. do dnia kontroli. W okresie

od kwietnia do grudnia 2011r. karty nie były prowadzone i zastąpiono je dokumentami pn. „plan miesięczny” i „arkusz obserwacji wychowanka”. W toku kontroli przyjęto do protokołu ustne wyjaśnienia dyrektora jednostki, z których wynika, że powodem zastąpienia wymaganego dokumentu było zastosowanie rozwiązań zaproponowanych podczas szkolenia dot. pracy z wychowankiem, prowadzonego przez Towarzystwo „Nasz Dom”. Ocena zawarta w planie miesięcznym dotyczyła wszystkich obszarów ujętych w karcie pobytu. „Arkusz obserwacji”, zawiera opis codziennego funkcjonowania wychowanka z akcentem na najważniejsze wydarzenia w danym dniu. Od stycznia br. zaprzestano prowadzenia planów miesięcznych, ale utrzymano arkusze obserwacji, gdyż jak twierdziła dyrektor, prowadzenie ww. arkusza jest pomocne wychowawcom podczas wymiany informacji przy przejmowaniu dyżurów i służy dokonaniu pełniejszego opisu funkcjonowania wychowanka po upływie miesiąca.

W wyniku analizy stwierdzono więc, że we wszystkich skontrolowanych dokumentach brakowało kart pobytu w okresie od kwietnia do grudnia 2011r. (adekwatnie do czasu pobytu wychowanka w placówce).

Analiza kart pobytu wykazała ponadto, że tylko w 2 kartach na 5 odnotowano zapisy dotyczące działań terapeutycznych, podejmowanych w stosunku do wychowanka, co stanowi 40% kontrolowanej dokumentacji w tym zakresie.

Skutkiem takiego stanu rzeczy może być nieodpowiednio prowadzona praca terapeutyczna i wychowawcza w stosunku do wychowanka. Osobą odpowiedzialną za powstałe uchybienia jest Dyrektor i wychowawcy tych dzieci.

Stwierdzono istotne uchybienia w realizacji zadania, polegające na odstępianiu od prowadzenia kart pobytu w okresie od kwietnia do grudnia 2011 r. oraz pomijaniu zapisów dotyczących uczestnictwa wychowanka w zajęciach specjalistycznych.

5. Oddziaływania specjalistyczne

Jak ustalono w toku kontroli w placówce prowadzone są zajęcia psychologiczne: grupowe i indywidualne przez psychologa, zatrudnionego od 1 września 2011r. Zajęcia grupowe polegają na przeprowadzaniu ćwiczeń wyciszających, relaksujących, ruchowych oraz stymulujących wyobraźnię. Ponadto, wychowankowie uczestniczą w terapii psychiatrycznej, logopedycznej, pedagogicznej oraz z terapeutą uzależnień, odbywającej się poza placówką (na terenie szkół, w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży w Zaborze i Garwolinie oraz w poradni leczenia uzależnień

„Profil” w Żarach). Dzieci uczestniczące w terapii poza placówką, kontynuują oddziaływania terapeutyczne na terenie domu zalecone przez specjalistów.

Z badanej dokumentacji wynika, że dla 100% wychowanków, którym zalecono specjalistyczne oddziaływania terapeutyczne, zapewnia się dostęp do wymaganej terapii.

W toku kontroli zbadano karty udziału w zajęciach specjalistycznych, prowadzone przez psychologa. Zbadana losowo dokumentacja zawiera opis przebiegu zajęć prowadzonych przez psychologa oraz notatki i wnioski z zajęć w których wychowanek uczestniczył poza placówką.

W toku kontroli ustalono, że dla 100% wychowanków objętych terapią prowadzone są karty udziału w zajęciach specjalistycznych z opisem przebiegu zajęć.

Ustalono również, że dla 100% wychowanków posiadających wskazanie do terapii, terapia jest prowadzona, zgodnie z potrzebami i prowadzone są karty udziału w zajęciach specjalistycznych z opisem przebiegu zajęć.

Kontrola wykazała, że 2 spośród 5 wychowanków, których dokumentację przeanalizowano, posiadało arkusze badań i obserwacji psychologicznych. Są to ci sami wychowankowie, którym sporządzono diagnozy psychofizyczne. Arkusz badań uzależniony jest od wybranej techniki badawczej; w aktach arkusze testów psychologicznych, „test zdań niedokończonych”, rysunki dzieci: „drzewa”, „człowieka”, rysunek postaci ludzkiej, wywiad psychologa. Ponadto, w dokumentacji dzieci znajdowały się arkusze obserwacji wychowanka, o których wspomniano w części 4 protokołu kontroli, jednak arkusze te nie stanowią dokumentu pn. „arkusze obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych” i nie mogą zostać zaliczone do wymaganej dokumentacji.

Wymagane arkusze obserwacji są dokumentem prowadzonym przez specjalistę – psychologa lub pedagoga zatrudnionego w placówce, a nie przez wychowawcę.

Stwierdzono istotne uchybienia w realizacji tego zadania, polegające na prowadzeniu arkuszy badań i obserwacji dla zbyt małej grupy wychowanków.

6. Zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka

Jak ustalono w toku kontroli, sytuacja wszystkich wychowanków których dokumentację zbadano była przedmiotem analiz Zespołu dwukrotnie w 2011 roku. Posiedzenia te odbywały się nie rzadziej niż co pół roku, zatem terminy tych posiedzeń są zgodnie z przepisami. Po posiedzeniach dokonywano modyfikacji indywidualnego planu pracy z wychowankiem. Na posiedzenie zespołu zapraszani byli w zależności od sytuacji dziecka: kurator sądowy, pracownik socjalny z właściwego terytorialnie Ośrodka Pomocy

Spółecznej, pracownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz przedstawiciel ośrodka adopcyjnego. Z dokumentacji wynika jednak, że żaden przedstawiciel wspomnianych instytucji nie uczestniczył w omawianiu sytuacji wychowanka w placówce.

Z kontroli wynika, że indywidualne plany pracy analizowanych wychowanków w obszarze dotyczącym uczestnictwa w zajęciach wychowawczych, kompensacyjnych zostały zmodyfikowane po posiedzeniach Zespołu, o ile zespół stwierdzał konieczność modyfikacji. Zatem w zakresie modyfikowania planów pracy z dzieckiem nie stwierdzono uchybień.

WNIOSKI

W objętym tematyką kontroli obszarze nie stwierdzono uchybień w zakresie dotyczącym zapewnienia opieki nad wychowankami w czasie zajęć wychowawczych i specjalistycznych, jakości sporządzanych diagnoz psychofizycznych, modyfikowania planów pomocy dziecku/indywidualnych planów pracy. Kontrola wykazała, że placówka zapewnia wychowankom dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych stosownie do wskazań dla dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo – wychowawczej oraz dokumentuje przebieg tych zajęć i spostrzeżenia psychologa w kartach udziału w zajęciach specjalistycznych.

Stwierdzono uchybienia w badanym zakresie pod względem:

1. spełniania wymogu zatrudniania osób z kwalifikacjami,
2. liczby sporządzonych do dnia kontroli diagnoz psychofizycznych;
3. ujmowania w planach pomocy dziecku oddziaływań specjalistycznych,
4. okresowo zaprzestania prowadzenia kart pobytu,
5. uwzględniania w kartach pobytu zapisów dotyczących działań terapeutycznych, podejmowanych w stosunku do wychowanka,
6. prowadzenia arkuszy badań i obserwacji psychologicznych.

Osoba odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości jest Dyrektor jednostki, wychowawcy oraz psycholog. Stwierdzone nieprawidłowości skutkować mogą zagrożeniem niewłaściwymi oddziaływaniami wychowawczymi, nieprawidłowo prowadzoną przez wychowawców pracą wychowawczą lub jej brakiem.

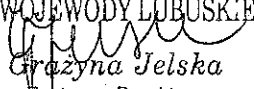
Na podstawie art. 125 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Wojewoda po przeprowadzeniu kontroli może wydać zalecenia pokontrolne. W związku z powyższym zalecam:

1. zatrudnianie w placówce wyłącznie osób z wymaganymi kwalifikacjami;
2. sporządzenie diagnoz psychofizycznych dla pozostałych wychowanków placówki;
3. ujmowanie w planach pomocy dziecku oddziaływań specjalistycznych,
4. prowadzenie kart pobytu i aktualizowanie ich co miesiąc w odniesieniu do całego okresu pobytu wychowanka w placówce;
5. uwzględnianie w kartach pobytu zapisów dotyczących działań terapeutycznych, podejmowanych w stosunku do wychowanka,
6. prowadzenie arkuszy badań i obserwacji psychologicznych.

Pouczenie

Podmiot prowadzący placówkę opiekuńczo-wychowawczą, któremu wydano zalecenia pokontrolne może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia. Podmiot, któremu wydano zalecenia jest obowiązany w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń.

W przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo—wychowawczej, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenia tej placówki.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Grażyna Jelska
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej